

21.02.06 METAFORA

Dr. David Danaher
email: pes@mac.com
mobil: 739 900 411

Konzultační hodiny:
úterý 10.30-11.30 a čtvrtek 9.00-10.00
v kavárně v Městské knihovně

Webová stránka našeho kurzu: <www.novemberfund.org/cogling.htm>

Dnes na hodině:

- Seznamíme se!
- Metaforická konceptualizace PRAVDY a LŽI v angličtině a ruštině (a češtině?):
opakujeme základní principy konceptuálního přístupu k metafoře
- Něco o kurzu

Úkol:

- Prezentace (5-10 minut): krátká rekapitulace klíčového pojmu ve knize *Metafory, kterými žijeme* a nějaká ilustrace tohoto pojmu, kterou vy si sám/sama najdete (v novinách nebo v časopise, v poezii nebo v románu, v textu k populární písničce, v kontextech v Národním korpusu...)

Klíčové pojmy

1. Orientační metafory (a strukturní metafory) / zkušenostní báze metafory
 2. Ontologické metafory (metafory entit a substancí)
 3. Personifikace
 4. Metonymie
 5. Metaforická kontradikce / koherence / konsistence
 6. Objektivismus, subjektivismus a experienciální alternative / syntéza
 7. Zkušenostní gestaly
 8. Metafory konvenční a nekonvenční (nové)
 9. Definice a porozumění (co ve slovníku chybí)
 - (10. Představová schémata)
-

PRAVDA a LEŽ

Děsně jsem zestárl, lžu, kudy chodím, pravdu nevidím, ani skrz brlinky, ani skrz laťový plot nepravd a polopravd, kterými jsem se oplotil. Ale lotr a podlec, který říká svoji lotrovskou a podlou skutečnost, blíží se víc pravdě než pokrytecký moralista. [B. Hrabal]

I. Q. občas pravdy, co byly včera pravdami, bral zase zpátky a nahrazoval je pravdami, co byly pravdy před týdnem, ale včera to byly lži. Občas si půjčil půlku téhle pravdy a třetinu oné, zamíchal to všechno dohromady a pak to zase rozmíchal a vymýšlel si další a další kombinace svého vlastního života, dokud mě nerozbolela hlava.

Jenomže o to tu vůbec nešlo. Přestalo záležet na tom, co je pravda a co ne, tak jako by na něčem podobném nemělo záležet u dobré beletrie. I. Q. byl kouzelně vybalancovanou a značně okořeněnou směsicí pravd, polopravd a lží; pravd, na které už ani sám nevěřil, polopravd, co se v jeho interpretaci vlnivě proplétaly mezi realitou a snem jako zelené subtropické zmije. [I. Pekárková]

Všechny skutečné problémy a krizové jevy jsou ukryty pod tlustým příkrovem lži. Příkrov 'života ve lži' je z podivné matérie: dokud neprodyšně pokrývá celou společnost, zdá se být z kamene; avšak v okamžiku, kdy ho někdo na jediném místě prorazí, kdy jediný člověk zvolá "Král je nahý!", kdy jediný hráč poruší pravidla hry a odhalí ji tím jako hru, všechno se náhle jeví v jiném světle a celý příkrov působí dojmem, že je z papíru a že se začne nezadržitelně trhat a rozpadat. [V. Havel]

(Rusky: *Ložnoe alibi tresnulo po všem švam* 'Falešné alibi zapraskalo ve švech')

Angličtina:

to be far from the truth, to be close to the truth

to search for (and sometimes find) the truth, to reach the truth

pure truth, naked truth, unembellished truth

straight talker, give it to someone straight

to bend the truth, to twist someone's words (rusky: *zagnut'*)

to see the cruel truth unveiled

to pull the truth out of someone, to hunger for the truth, to cook up a story, BS

to hide the truth from someone, a web (fabric) of lies, to package the truth

to be trapped by lies, to lie oneself into a corner

MÍSTO (CESTA); PŘEDMĚT (NÁDOBA),

PŘÍMÝ/ROVNÝ, PRAVDA JE VÝŽIVA, LEŽ JE SÍLA, ZNÁT JE VIDĚT